

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE MATERYAL TASARIMI DERSİ UYGULAMALARI VE GERİ BİLDİRİMLER HAKKINDA GÖRÜŞ VE DENEYİMLERİ

OPINIONS AND EXPERIENCES OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES ON INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES AND MATERIAL DESIGN COURSE PRACTICES AND FEEDBACK

Araştırma Makalesi

Ceren UTKUGÜN¹

Makale gönderim tarihi: 03 Kasım 2021

Makale kabul tarihi : 01 Aralık 2021

Özet

Bu araştırmada Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini tamamlayan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dersin uygulamaları ve süreçte aldıkları akran ve uzman geri bildirimleri ile ilgili görüş ve deneyimleri belirlenmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemine uygun olarak tasarlanan bu araştırma durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Tek analiz birimi olarak Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi ele alındığı için çalışma durum çalışmasının bütüncül tek durum deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programında 3. sınıfta öğrenim gören ve ÖTMT dersini almakta olan 83 öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen yazılı görüş alma formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri toplama süreci ÖTMT dersi uygulamalarının başlamasını takiben Mart 2019 ve Nisan 2019 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma bulgularının iç güvenirliği ve geçerliğini arttırmak amacıyla temaların altında öğretmen aday görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Analizler sonucunda elde edilen veriler tablolar oluşturularak frekanslarla sunulmuş, doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Sonuç olarak; ÖTMT dersi uygulamaları ve geri bildirimlerin mesleki açıdan kazanımları ile bireysel ve sosyal gelişimlerine katkısı olduğu, materyal hazırlama ve kullanma yeterliliği kazandırdığı, eğlenirken öğrendikleri, motive edici ve öğretici geri bildirimler aldıkları, dolayısıyla sınıf mevcudu kadar fikir sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen aday, sosyal bilgiler eğitimi, öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı, ders uygulamaları, geri bildirim.

Abstract

In this study, it was tried to determine the opinions and experiences of the social studies teacher candidates who took the Instructional Technologies and Material Design course about the practices of the course and the peer and expert feedback they received in the process. The case study design was used in this research, which was designed in accordance with the qualitative research method. In the study, the case study was carried out with a holistic single case design, since Instructional Technologies and Material Design course was handled as a single analysis unit. The study group of the research consists of 83 teacher candidates who are studying in the 3rd year of the Social Studies Teaching program of the Faculty of Education of a state university in the spring term of the 2018-2019 academic year and taking the ITMD course. In the study, the written opinion form developed by the researcher was used as a data collection tool. The data collection process was completed between March 2019 and April 2019, following the start of the ITMD course applications. The data obtained within the scope of the research were analyzed by content analysis. In order to increase the internal reliability and validity of the research findings, direct quotations from the views of the pre-service teachers were included under the themes. The data obtained as a result of the analyzes were tabulated and presented with frequencies and supported by direct quotations. As a result; It has been concluded that ITMD course practices and feedbacks contribute to their personal and social development as well as their professional achievements, they gain competence in preparing and using materials, they learn while having fun, they receive motivating and instructive feedbacks, and therefore they have as many ideas as the class size.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, cerendemirdelen@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5911-9175

Keywords: Teacher candidate, social studies education, instructional technologies and material design, course practices, feedback

GİRİŞ

Öğretmenlik, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda özel bir uzmanlık mesleği olarak tanımlanmıştır (MEB, 1973). Öğretmen adayları; öğretmen yetiştiren kurumlarda genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi olmak üzere üç alanda eğitim almaktadırlar. Öğretmen adaylarının almış oldukları öğretmenlik meslek bilgisi dersleri sonucunda, mesleğe yönelik bilgi ve beceri kazanması ve öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlar geliştirmeleri hedeflenmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin sahip olması gereken genel ve özel alan yeterliliklerini kazanmalarının en temel yolu öğretmenlik meslek bilgisi dersleridir. Bu nedenle eğitim fakülteleri, öğretmen adaylarına mesleki yeterlilik ve niteliklerin kazandırılması gereken yerdir ve bu amaca yönelik dersler öğretmen yetiştirme programlarında yer almaktadır (Çubukçu, Tosuntaş, İnci ve Kırçaburun, 2017).

Türkiye'deki üniversitelerin öğretmen yetiştirme programları yıllar içerisinde değişmiş olsa da materyal geliştirme ve kullanma becerisinin kazandırılmasına yönelik derslerin varlığını koruduğu görülmektedir (YÖK, 1998; YÖK, 2007; YÖK, 2018). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi 1998 tarihli programda zorunlu meslek bilgisi dersi olarak yer almış, 2007 tarihinde güncellenen programda ders içeriği zenginleştirilmiştir. 2018 yılında yayınlanan son programda ise zorunlu ve seçmeli alan eğitimi dersi olarak ikiye ayrılmıştır. Zorunlu dersin ismi ve içeriği değişmiş; zorunlu ders Öğretim Teknolojileri ve seçmeli alan eğitimi dersi Sosyal Bilgiler Öğretiminde Materyal Tasarımı şeklinde iki ayrı ders olarak yer almıştır (YÖK, 2018). Öğretmen yetiştirme programlarında bulunan materyal tasarımına yönelik derslerin içerikleri incelendiğinde; alana uygun materyal tasarlama, seçme, kullanma, değerlendirme gibi açılardan öğretmen adaylarının bilgi ve becerilerinin geliştirilmesinin amaçlandığı görülmektedir (Sarıtaş ve Kızkapan, 2020). Öğretmen adayları, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (ÖTMT) dersini aldıktan sonra daha etkili, çekici ve verimli bir biçimde ders anlatabilme yeteneği kazanırlar (Gündüz ve Odabaşı, 2004). Öğretmen adayları ÖTMT dersi uygulamalarında; konu, kazanım ve öğrenci seviyesine uygun çeşitli materyaller hazırlayıp, materyal tasarımı sürecini arkadaşlarıyla paylaşırlar. Ayrıca kendi materyalleri ile birlikte diğer materyaller ve uygulamaları gözlemleyerek birbirlerinin deneyim ve fikirlerinden yararlanmaktadırlar (Çalışoğlu, 2015). ÖTMT dersinde öğretmen adaylarının sahip oldukları teknolojik bilgi, alan bilgisi ve pedagojik bilgilerini ilişkilendirmesi gerekmektedir (Çubukçu, Tosuntaş, İnci ve Kırçaburun, 2017). ÖTMT dersinin amacı; öğretmen adaylarını öğretim teknolojilerinin alan eğitimi ile bütünleştirmeleri, öğretim teknolojilerinin ve materyallerin öğrenme öğretme sürecindeki yeri ve önemi, öğretmen adaylarına öğretimde kullanabilecekleri materyalleri hazırlama ve uygulama becerisi, bilgisayar destekli öğretim konusunda yöntem ve teknik bilgisi kazandırmaktır (Uzunöz, Aktepe ve Gündüz, 2017). ÖTMT dersi öğretmen adaylarını teknoloji okuryazarlığı konusunda geliştirdiği gibi, sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde, teknolojinin öğrenme sürecinde kullanılabilirliği konusunda, her sınıfın ve her öğrencinin benzersiz profiline uygun teknoloji kullanımında yeni fikirler edinmelerini desteklemektedir (YÖK, 2006).

Eğitimde materyal kullanımının ders, öğrenci ve öğretmenlere katkıları çeşitli araştırmalara konu olmuştur. Öğretmenlerin dersleri için materyal hazırlamaları ya da hazır materyalleri kullanmaları öğrencilerin ilgisini çekerek, akademik başarıyı artırmakta ve kalıcı öğrenme sağlamaktadır (Uzunöz, Aktepe ve Gündüz, 2017). Allwright'a göre (1981) öğrenme öğretme sürecinde materyal kullanılmasının en önemli sebebi öğretmenin eksik kaldığı yönlerinin tamamlanmasıdır. Öğrenme öğretme sürecinde materyal kullanılması öğrencilerin derse etkin katılımlarını sağlamakta, iş birlikli çalışmalarına yardımcı olmakta ve ilgilerini çekmektedir (Köseoğlu ve Soran, 2006; Sağlam, 2010). Sönmez, Çavuş ve Merey'e göre (2009) derste öğretim teknolojisinin etkili kullanılması öğretim sürecini verimli kılacak, kalıcı öğrenme sağlayacak ve eğitim sürecine bütünlük kazandıracaktır. Günümüzde öğrenciler her alanda sürekli olarak görsel uyarıcılara maruz kaldıkları için algıları görsel uyaranlara karşı daha açıktır (Borich, 2014). Öğrenme ortamlarında materyallerinin kullanılması, öğrencilerin bilgiyi zihinlerinde yeniden yapılandırarak öğrenmeyi kalıcı hale getirmelerine yardımcı olmaktadır (Borich, 2014; Çekirdekçi ve Toptaş, 2011). Bu bağlamda derslerde materyal kullanımının; öğrenme sürecini eğlenceli hale getirdiği, kalıcı öğrenme sağladığı (Çoban ve

İleri, 2013), öğrenci başarısını arttırdığı, öğrenmeyi kolaylaştırdığı, aktif öğrenme sağladığı, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği söylenebilir (Aktepe, Uzunöz ve Gündüz, 2018).

Öğretmen eğitimi ve öğretmenlik mesleği uygulamasının önemli bir bileşeni kaliteli bir öğretim materyali hazırlama becerisidir. Konu alanına ve öğrencinin gereksinimlerine uygun materyal geliştirme, Türkiye Yükseköğretim yeterlilikler çerçevesinde (TYYÇ), Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri kapsamında yer alan becerilerden biridir (YÖK, 2011). MEB (2017), Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri kapsamında mesleki beceriler kategorisinde yer alan yeterliklerinden biri olan öğrenme ortamları oluşturma yeterliği başlığı altında “kazanımlara uygun materyal hazırlar” şeklinde bir yeterlik ifadesi bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı’nun 2004 yılında uygulamaya koyduğu yeni eğitim programında ve sonraki programlarda öğretim teknolojilerinin derslerde kullanımı ve dersle ilgili materyallerin tasarlanması en çok vurgulanan konular arasında yer almaktadır. Yeni öğretim programlarının tanıtımında derslerde öğretim teknolojileri kullanımı ve mesleki kazanımlar üzerine etkisi özellikle vurgulanmıştır (Aktepe, Uzunöz ve Gündüz, 2018). Literatürde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi üzerine çok sayıda çalışma yer almaktadır. Gündüz ve Odabaşı’na göre (2004) nitelikli öğretmenler olabilmek adına öğretmen adayları ÖTMT dersi kapsamında önceden kazandıkları yeterlilikleri bütünlendirerek etkili konu anlatım becerisi kazanmaktadırlar. ÖTMT dersi, öğretmen adaylarının yaratıcılık becerilerini geliştirmelerine, etkili materyaller tasarlayabilmelerine imkan tanımakta ve bilişsel-duyuşsal alanlarının gelişimine katkı sağlamaktadır. Alım’a göre (2015); ÖTMT dersi öğretmen adaylarını öğretim teknolojilerindeki gelişmeler hakkında bilgilendiren, materyal hazırlama ve kullanma becerisi kazanmaları için yol gösteren ve fırsat sunan bir derstir. Öğretmen adayları bu ders ile öğrenmeyi daha zevkli hale getirmeyi, öğrenilmesi güç soyut konuları yaparak yaşayarak öğrenmenin mümkün olduğunu öğrenebilmektedirler (Karataş ve Yapıcı, 2006). Duruhan ve Şan’ın (2013) öğretmen adayları ile yaptığı araştırmada; ÖTMT dersi kazanımları arasında öğretmenlik bilgisini geliştirmesi vurgulanmış, derste üretim sürecinde bizzat bulunmuş olmaları ve süreci baştan sona yaşamaları nedeniyle üretim sürecinden haz duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Yazar (2015); ÖTMT dersinin öğretmen adayları için faydalı olabilmesi için; dersin öğrenci merkezli işlenmesi, öğretmen adaylarının derste aktif olması, farklı etkinlikler tasarlanarak uygulama sayılarının artırılması ile sınıflarda güncel araç gereç ve materyallerin bulundurulması gerekliliğini belirtmektedir. Gündüz ve Odabaşı (2004); öğretmen adaylarının ÖTMT dersini teorik olarak işlemeleri için uygulamaya yönelik çalışma yapmayı, derse uygun güncel teknolojileri kullanmayı bu ders kapsamında öğrenmeleri gerektiğini ifade etmiştir. Karataş ve Yapıcı’ya göre (2006) Eğitim Fakültelerinde Materyal Hazırlama Laboratuvarları kurularak bütün öğretmen adaylarının kullanımına sunulmalıdır. Bu bağlamda teorik ve uygulamalı içeriği bulunan ÖTMT dersinin öğretmen adaylarına mesleki anlamda katkı sağladığı söylenebilir. Buradan hareketle, Eğitim Fakültesinde okutulan Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı (ÖTMT) dersi uygulamalarına yönelik öğretmen aday görüşleri önem arz etmektedir.

Literatür incelendiğinde, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin; ders ve uygulamalara ilişkin görüş, yaklaşım ve tutum (Kolburan Geçer, 2010; Baykara Pehlivan, 2010; Çakır, 2010; Güneş ve Aydoğdu İskenderoğlu, 2014; Öztürk ve Zayimoğlu Öztürk, 2015; Kinay, Şimşek, Bağçeci ve Çetin, 2015; Yazar, 2015; Ürün Karahan, 2016; Çelikkaya, 2017; Örgü Yaşar, 2017; Vatanserver Bayraktar ve İşleyen, 2018; Bozpolat ve Arslan, 2018; Kuloğlu, 2019; Uygun ve Kılıçkara, 2019; Baş, 2020;), mesleki kazanım (Aktepe, Uzunöz ve Gündüz, 2018; Uzunöz, Aktepe ve Gündüz, 2017; Alım, 2015; Güven, 2006), önem (Alım, 2007; Turan ve Çorapçı, 2017; Sönmez, Dilber, Alver, Aksakallı ve Karaman, 2006), kaygı ve metafor (Cabı ve Ergün, 2016; Selçuk, 2018) kavramları ile birlikte ele alındığı görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı son yıllarda öğrenme-öğretme sürecinde öğretim teknolojilerinin kullanılması ve derslerde kullanılmak üzere materyallerin tasarlanmasına ayrı bir önem vermektedir. Bu nedenle Eğitim Fakültelerinde okutulan Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı dersine yönelik öğretmen aday görüşleri önem taşımaktadır. Bu araştırmada, Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin uygulamaları ve geri bildirimlerine ilişkin görüş ve deneyimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ÖTMT dersi uygulamasında yaşanan öğretmenlik deneyimi hakkında görüşleri nelerdir?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ÖTMT dersi uygulaması sonrasında arkadaşlarından aldıkları geri bildirimler hakkında görüşleri nelerdir?
3. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ÖTMT dersi uygulaması sonrasında öğretim üyesinden aldıkları geri bildirimler hakkında görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yönteminde tasarlanan bu çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, gerçek yaşam, güncel bağlam ya da ortam içindeki bir durumun araştırılmasını içermektedir (Yin, 2009). Durum çalışması, bir sınıf veya örgüt gibi doğal bir çevre içinde yapılır ve çalışma konusu olan olay ve ortamlar bütüncül bir yaklaşımla ele alınır (Hartley, 1995; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2018). Çalışma, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamalarını tek bir analiz birimi olarak ele aldığı için, bütüncül tek durum deseni ile yürütülmüştür. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2018) tek durum desenlerinde; bir birey, bir kurum, bir program, bir okul gibi tek bir analiz birimi bulunmaktadır.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programında 3. sınıfta öğrenim gören ve ÖTMT dersini almakta olan 83 öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi, araştırma sorularını en iyi şekilde cevaplandırmaya imkân tanıyacak ve en verimli ilişkileri kurabilecek grupları veya katılımcıları seçmek için kullanılır (Maxwell, 2018). Amaçlı örnekleme seçiminde, daha derinlemesine araştırma yapılabilmesi için bilgi zengini durumlar seçilmektedir. Patton'a göre (2018) bilgi açısından zengin durumlar, araştırmacının mümkün olduğunca fazla bilgi elde edebileceği durumlardır. Ölçüt örnekleme önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Bu ölçüt ya da ölçütler araştırmacı tarafından belirlenebilir ya da daha önceden oluşturulmuş bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada çalışma grubunu oluşturan öğretmen adaylarının belirlenmesindeki ölçütler; Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (ÖTMT) dersini almış olmak ve bu çalışmaya gönüllü olarak katılmaktır. Öğretmen adaylarının gerçek isimlerinin yerine ÖA1, ÖA2,.....ÖA83 (Öğretmen Adayı) şeklinde kodlar kullanılmıştır. Tablo 1'de çalışma grubunun özellikleri belirtilmektedir.

Tablo 1. Çalışma grubuna ait bilgilerin dağılımları

Değişken		f
Cinsiyet	Kadın	53
	Erkek	30
Hazırladığımız Materyal	Üç boyutlu görsel materyal	53
	Görsel-işitsel materyal	17
	Yazılı materyal (eğitici oyun)	14
	Gerçek eşya (model)	11
Hazırlamış olduğunuz materyali tercih etme nedeniniz	Somutlaştırma yaparak öğrenme kolaylığı sağlamak	30
	Kalıcı öğrenme sağlamak	18
	Zor/karmaşık konuları öğretebilmek	7
	İlgi çekici olması	6
	Eğlenceli şekilde öğretebilmek	5
	Sınıfın derse etkin katılımını sağlamak	4
	El becerisine sahip olmak	2
	Basit ve anlaşılabilir olması	2
	Derste şimdiye kadar yapılmayan bir materyal olması	1

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunun 53 kadın, 30 erkek öğretmen adayından oluştuğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının hazırlanmış olduğu materyallerin büyük çoğunluğunu üç boyutlu görsel materyaller oluşturmaktadır. Öğretmen adayları, hazırladıkları materyali tercih etme nedeni olarak ise; somutlaştırma yaparak öğretim kolaylığı ve kalıcı öğrenme sağlama, zor konuların öğretimi, dersi ilgi çekici ve eğlenceli hale getirme, öğrenme öğretme sürecine sınıfın aktif katılımını sağlama vurgusunda bulunmuşlardır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen yazılı görüş alma formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Form, araştırmada iç geçerliliği sağlamak için iki alan uzmanı görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarından görüşme formunda yer alan soruların anlaşılabilirliği ve soruların araştırma konusunu kapsayıcılığını belirlemeleri istenmiştir. Gelen dönütlere göre yazılı görüş alma formu üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Dokümanlardan oluşmuş yazılı belgeleri veri toplama aracı olarak kullanmanın amacı, çeşitli kavramların/olayların katılımcılar için ne anlama geldiğini belirlemek ve sosyal durumların katılımcılara nasıl görüldüğüne dair ayrıntılı kanıt elde etmektir (Bogdan ve Biklen, 2007). Bu nedenle katılımcılardan yazılı belgeler elde etmek amacıyla araştırmacı tarafından bir form oluşturulmuştur.

Yazılı görüş alma formu, araştırmanın amacı çerçevesinde bir yönerge ve 3 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının kendilerini rahat ifade edebilmeleri ve görüşlerini detaylı bir şekilde yazabilmeleri için yazılı görüş alma formu tercih edilmiştir. Katılımcılar diğer test ve anket uygulamalarından farklı olarak yazılı görüş formlarında fikirlerini açıkça beyan edebilmekte ve bu özelliğinden dolayı araştırmacılar tarafından sıkça tercih edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Öğretmen adaylarına ÖTMT dersi uygulamasında yaşadıkları öğretmenlik deneyimi hakkında görüşleri, uygulamaları sonrasında arkadaşlarından ve öğretim üyesinden aldıkları geri bildirimler hakkında görüşleri sorulmuş, süre kısıtlaması olmadan detaylıca açıklamaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışma yayın etiği kurallarına uygun olarak tamamlanmıştır. Gerçekleştirilen araştırma çerçevesinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan (Etik Kurul Kararı 15.10.2021 Tarih ve 2021/342 Konulu) etik izin alınmıştır. ÖTMT dersinde içerik 7 hafta teorik olarak verilmiş, sonraki 7 hafta ise öğretmen adayları 5, 6 ve 7. sınıf seviyesinde sosyal bilgiler öğretim programı içinden seçmiş oldukları kazanımlarla ilgili materyaller hazırlanmış ve bunları sınıfta sunmuşlardır. Hazırladıkları materyalleri kullanarak yapmış oldukları sunumlar sınıf içi tartışmalarla sonlandırılmıştır. Veri toplama süreci ÖTMT dersi uygulamalarının başlamasını takiben Mart 2019 ve Nisan 2019 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Çalışmanın amacı, katılımcı hakları ve veri gizliliği gibi bilgiler sözlü ve yazılı olarak araştırmacı tarafından çalışma grubuna sunulmuştur.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2018) içerik analizinde kodlama yardımıyla verilerin altında yer alan kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişkilerin ortaya çıkartılması amaçlanmaktadır. Çalışmada öğretmen adayı ifadeler alt alta yazılmış, benzerlik ve farklılık taşıyan ifadeler birleştirilerek alt temalar oluşturulmuştur. Verilerin analizi esnasında uzman görüşü alınarak araştırmacı ile alan uzmanının kodlamaları araştırma güvenilirliği açısından karşılaştırılmış, görüş ayrılıklarının bulunduğu bölümler tekrar değerlendirilerek görüş birliği sağlanarak verilerin analizine son hali verilmiştir. Analizler sonucunda elde edilen veriler tablolastırılarak frekanslarla sunulmuş, doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Araştırma sürecinin geçerliğinin sağlanması için inandırıcılık ve aktarılabilirlik önemli olduğundan katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmış ve bu görüşlerden hareketle sonuçlar yorumlanmıştır. Doğrudan alıntılarının seçiminde; çarpıcılık (farklı görüş), açıklayıcılık (temaya uygunluk), çeşitlilik ve uç örnekler dikkate alınmıştır. Ayrıca araştırmanın geçerliğinin sağlanması için araştırma süreci detaylı şekilde açıklanmıştır. Öğretmen adaylarının araştırma konusuyla ilgili düşüncelerini daha iyi yansıtabilmek amacıyla, araştırmanın sonunda elde edilen sonuçlar tartışma bölümünde benzer araştırmaların bulgularıyla karşılaştırılmıştır.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi hakkındaki görüşleri farklı boyutlarda incelenmiştir. Belirlenen temalar; alt temalar ve frekanslar şeklinde tablolaştırılarak sunulmuş, doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi Uygulamalarında Yaşadıkları Öğretmenlik Deneyimi Hakkındaki Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamalarına ilişkin görüşleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi uygulamalarına ilişkin görüşleri

Tema	Alt Temalar	f
Ders uygulamalarına ilişkin görüşler	Ders uygulamalarında yapılan ve izlenen sunumları faydalı bulmak	44
	Uygulamanın heyecan verici/güzel bir deneyim olması	35
	Eksiklerini görmek	31
	Uygulamaları oyun gibi/eğlenceli bulmak	20
	Öğretmen eğitiminde önemli bir ders olduğunu anlamak	10

Öğretmen adayları ÖTMT dersi uygulamalarına ilişkin görüşler temasında; ders uygulamalarında yaptıkları ve izlenen sunumları faydalı buldukları, uygulamaları heyecan verici ve güzel bir deneyim, oyun gibi, eğlenceli olarak nitelendirdikleri, eksikliklerini gördükleri, dersin öğretmen eğitimindeki önemini anladıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının ders uygulamalarının niteliğini değerlendirdikleri görüşleri şu şekildedir:

ÖA6E. "...Keyifli ve eğlenceliydi. ... Ders hocamızın bizi izlemesi, notlar alması, sunum bitince eksileri ve artıları söylemesi, sınıfın değerlendirme yapması çok güzeldi. Bunları dinlerken bana Çok Güzel Hareketler Bunlar'ı hatırlattı. Ders çok verimli ve çok güzeldi."

ÖA65E. "...Dersin içinde yoğun teorik bilgilerin yanında tasarladığımız materyalleri kullanarak mikro öğretim uygulamalarına yer verilmiş olması farklı bir eğitim oldu. Hem kendimizi hem de arkadaşlarımızı gözlemlemek bizlere değişik bir öğrenme ortamı sundu."

ÖA83K. "Beni öğretmenliğe en çok yaklaştıran ve öğretmen hissettiren harika bir uygulama, onlarca teorik derse bedeldi....Bizim için çok verimli bir ders olduğunu düşünüyorum. Perşembe günlerini sevmemi sağladı...."

ÖA8E. "...Öğretmen adayları öğretme eyleminin ne kadar önemli olduğunu bu derste anlayabilir ve yorumlayabilir. Ben bu derste hem kendi uygulamamdan hem de arkadaşlarımdan faydalandım."

ÖA14E. "...Bu dersten korkmuştum ama en sevdiğim ders oldu. Ders çok eğlenceli geçiyor."

ÖA73K. "...Bu derste öğretmenliğe dair birçok şey öğrendik. Bu ders öğretmenlik mesleğini daha çok sevmemi sağladı."

ÖA34E. "...Şimdiden sınıf mevcudu kadar fikir edindim. Her birinin etkinliği yeni etkinlikler oluşturma fikri sundu."

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamalarının öğrenme-öğretme sürecine katkısına ilişkin görüşleri Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi uygulamalarının öğrenme öğretme sürecine katkısına ilişkin görüşleri

Tema	Alt Temalar	f
Öğrenme öğretme sürecine katkısına ilişkin görüşler	Dersi ilgi çekici hale getirmeyi öğrenmek	29
	Heyecanın istenilen şekilde uygulama yapmaya engel olması	24
	Materyalleri etkili kullanmayı öğrenmek	19
	Sınıf yönetimi konusunda bilgi sahibi olmak	18
	Basit ve anlaşılır bir şekilde ders anlatmayı öğrenmek	15

ÖTMT dersi uygulamalarının öğrenme öğretme sürecine katkısına ilişkin görüşler temasında; dersi ilgi çekici hale getirmeyi, heyecanın istenilen şekilde uygulama yapılmasına engel olması, materyalleri etkili kullanmayı öğrenmek, sınıf yönetimi konusunda bilgi sahibi olmak ve basit ve anlaşılır bir şekilde ders anlatmayı öğrenmek ifadeleri yer almaktadır. Temada olumsuz ifade olarak heyecan nedeniyle planladıkları uygulamayı yapamadıklarını belirten öğretmen adayları sonraki uygulamalarında daha dikkatli olacaklarını, eksiklerini gidereceklerini de belirtmişlerdir. Uygulamaların öğrenme öğretme sürecine katkılarına ilişkin bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA2K. "... Karşında senin söylediklerinle bir şeyler öğrenecek, şekillenecek çocukların olduğunu düşünmek hem çok heyecanlandırdı hem de heves uyandırdı. Bir öğretmen adayı olarak öğrencinin ilgisini çekecek materyaller yapıp, her öğrenciyi derse katabileceğimi öğretti..."

ÖA66K. "... Öğrenme ve öğretme sürecinin nasıl etkili hale getirilebileceğini öğrendim. Öğrencilerin sorularına nasıl cevap vereceğim konusunda tecrübe kazandığımı düşünüyorum. Konuyu ortaokul seviyesinde indirgeyerek nasıl anlatılabileceğini öğrendim. Heyecanlanmadan bildiğim bilgileri etkili bir şekilde aktarmaya çalıştım..."

ÖA40E. "Bu deneyimde çok mutlu oldum. ...Aktif, eğlenceli bir ders oldu. Günlük hayatta kullandığımız eşyaların öğrenmeyi nasıl kolaylaştırdığını gördüm ve öğrencilerin görselle konuları daha iyi kavradığı kanısına vardım."

Bazı öğretmen adayları heyecan nedeniyle uygulamaları sırasında sorun yaşadıklarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

ÖA74K. "Heyecanlandım ve öğrencileri bile net anlayamadım. Çok heyecanlı bir öğretmen adayım ve (yaptığım uygulama) bu durumu olumluya çevirmemi sağladı. ..."

ÖA37E. "Çok heyecanlandığım için bazı bilgileri unuttum. Ama aynı heyecanı yaşamayı da sevdim. Tabii ki heyecanımı yenmenin yollarını arayacağım."

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamalarının öğretmenlik mesleğine katkısına ilişkin görüşleri Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi uygulamalarının öğretmenlik mesleğine katkısına ilişkin görüşleri

Tema	Alt Temalar	f
Öğretmenlik mesleğine	Öğretmenlik deneyimi yaşamak	66
katkısına ilişkin görüşler	Öğretmen gibi hissetmek	33
	Derste materyal kullanmanın önem ve gerekliliğini anlamak	10
	Öğretmenlik mesleğinin önemini kavramak	7

ÖTMT dersi uygulamalarının öğretmenlik mesleğine katkısına ilişkin olarak; uygulamalar sırasında öğretmenlik deneyimi yaşadıklarını, kendilerini öğretmen gibi hissettiklerini ve öğretmen olabileceklerine inandıklarını, derste materyal kullanmanın önem ve gerekliliğini anladıklarını ve öğretmenlik mesleğinin önemini kavradıklarını ifade etmişlerdir. Bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA20K. "Dersin öğretmenlik deneyimi hakkında çok iyi olduğunu düşünüyorum. Çünkü 4. sınıfta stajımız olacağı için hem ona faydası olacak hem de atandığımız zaman zorluk çekmememizi sağlayacak. Sınıfta misafir ortaokul öğrencileri de olduğu için kendimi sanki öğretmen gibi hissettim."

ÖA58K. "Öğretmenliğe adım atacağımız zaman daha başarılı olabilmemiz için önemli bir uygulama oldu. Bize getirisi fazlaydı. Ders anlatımında yanlış ve doğru davranışların farkına varmamızı sağladı."

ÖA77E. "...Öğretmen olduğumda öğrencilerime nasıl verimli ders anlatabilirim öğrendim. Kendimi öğretmen gibi hissedip iyi bir uygulama olduğunu gördüm. Çok iyi bir histi. Gerçekten faydalı bir dersti. Sunum sonrasında değerlendirme yapılması da çok şey kattı."

ÖA67E. "...Kendimi öğretmen gibi hissettim. Öğretmenlik mesleğinin nasıl gerçekleştirildiğini görmüş oldum. Büyük bir tecrübeydi....."

ÖA35K. "...Öğretmen olarak sınıfta olmak gayet güzelmiş...."

ÖA8E. "...Öğretmenliğin bir emek süreci olduğuna kanaat getirdim."

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamalarının öğretmen adayının kişisel gelişimine katkısına ilişkin görüşleri Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi uygulamalarının kişisel gelişime katkısına ilişkin görüşleri

Tema	Alt Temalar	f
Öğretmenlik deneyiminin kişisel gelişime katkısına ilişkin görüşler	Heyecanı bastırmayı öğrenmek	29
	İletişim becerilerini geliştirmek	27
	Özgüven artması	22
	Sınıf arkadaşlarıyla kaynaşmak	9
	Sorumluluk duygusunun gelişmesi	4
	El becerisinin gelişmesi	3

ÖTMT dersi uygulamalarında gerçekleştirilen öğretmenlik deneyiminin kişisel gelişime katkısı olarak; heyecanını bastırmayı öğrenmek, iletişim becerisi, özgüven, sınıf arkadaşları ile kaynaşma, sorumluluk bilinci ve el becerisinin gelişmesi vurgusunda bulunmuşlardır. Bu konuda öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA46K. "... Kendime güvenim daha da arttı. Gerçekten bir sınıfta ders veriyormuş gibi hissettim. Sunum teknikleri, ders içeriğinin öğrencilere iletimi açısından faydalı bir ders oldu. Topluluk önünde konuşma becerimi geliştirdi. Sınıfımızın da iletişimi bu dersle birlikte daha iyi bir yönde ilerledi...."

ÖA79K. "...Bir öğretmen adayı olarak öğrenci ile nasıl iletişim kuracağımı, seviyelerine göre nasıl konu anlatacağımı öğrendim. Materyal hazırlama aşamasında kendimi geliştirdiğimi görüyorum. Özgüven kazandım."

ÖA74K. "...Öğrencilerimi daha fazla derse katmam gerekiyor, bunu yapmaya dikkat edeceğim. Daha rahat davranmam ve göz teması kurmam gerektiğini tespit ettim. Yanlışlarımın başkaları tarafından daha iyi algılanıp bana söylenmesi eksikliklerimi fark etmemi sağladı."

ÖA1E. "...Tasarladığım materyali ders anlatırken kullanabilmek özgüvenimi arttırdı...."

ÖA57E. "...Tepkilerimi kontrol etmemde yarar sağladı. Ses, jest ve mimiklerimi doğru kullanmam gerektiğinin öneminin farkına vardım...."

ÖA70K. "Bu dersin iletişim becerilerimi geliştirdiğini düşünüyorum. Bana sorumluluk duygusu kazandırdı. Kendime güvenim geldi...."

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi Uygulaması Sonrasında Arkadaşlarının Geri Bildirimleri Hakkındaki Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamaları sonrasında arkadaşlarından aldıkları geri bildirimler hakkındaki görüşleri Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulaması sonrasında arkadaşlarının geri bildirimlerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	f
Beğeni içeren geri bildirimler	Olumlu geri bildirimler almak	57
	Mutlu olmak	30
	Ders anlatımının beğenilmesi	28
	Materyalimin beğenilmesi	25
	Sınıf yönetimimi beğenmeleri	7
	Eğlenceli bulmaları	6
Mesleki katkı sağlayan geri bildirimler	Geri bildirimlerin hem motive edici hem de yönlendirici olması	24
	Geri bildirimler ile bilgi alışverişi yapılması	17
	Mesleğimi daha çok sevmemi sağlaması	12
Eleştiri içeren geri bildirimler	Yanlışlarımı, eksiklerimi görmemi sağlaması	24
	Yapılan eleştirileri dikkate almak	23
	Objektif yorumlar yapılması	16
	Heyecanın olumsuz etkisi olduğunun düşünülmesi	11
	Kırıcı olmadan eleştirmeleri	9

Sınıf yönetiminde hatalarımın olması	3
Konu anlatımında eksikliklerin olması	1

Tablo 6’da görüldüğü üzere öğretmen adaylarının ÖTMT dersi uygulamaları sonrasında arkadaşlarının geri bildirimleri hakkındaki görüşleri; beğeni içeren geri bildirimler, mesleki katkı sağlayan geri bildirimler ve eleştiri içeren geri bildirimler temaları altında analiz edilmiştir.

Öğretmen adayları beğeni içeren geri bildirimler temasında; olumlu geri bildirimler almaları ve sonrası mutlu olduklarını, ders anlatımı ve materyallerinin arkadaşları tarafından beğenilmesi, vurgulamışlardır. Bu konuda bazı öğretmen adaylarının görüşü şu şekildedir:

ÖA20K. “Arkadaşlarımın geri bildirimleri gayet olumluydu. Sunumumu renkli buldular.... Materyalimi de çok beğendiler, dikkatlice gözlemlediler. Kendi hayatımdan örnekler vererek konuyu anlatmam arkadaşlarımın dikkatini çekti ve hoşlarına gitti.”

ÖA22K. “Arkadaşlarımdan olumlu geribildirimler aldım. Ne kadar heyecanlı olsam da arkadaşlarımdan yorumları beni motive etti.”

ÖA37E. “Dersi materyalimle beraber işlediğim için beğendiler ve güzel geri bildirimler aldım. Beğendikleri için mutlu oldum, mesleğimi yapabilirlik konusunda özgüven kazandım.”

Öğretmen adayları mesleki katkı sağlayan geri bildirimler temasında; motive edici ve yönlendirici geri bildirimler aldıklarını, geri bildirimler ile bilgi alışverişi yaptığını ve mesleklerini daha çok sevdiklerini belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretmen adaylarının görüşü şu şekildedir:

ÖA8E. “Olumlu geri bildirimler aldım fakat olumsuz eleştirilerin de bizler için gerekli olduğunu düşünüyorum. Uygulamalar sırasında ve sonrasında hepimiz öğreniyoruz, düşünüyorum. Kendi arkadaşlarımızı da eleştirebilmeliyiz.”

ÖA58K. “Aldığımız geri bildirimlerde olumlu olumsuz tüm yönden arkadaşlarımızın bizleri uyarmaları bir sonraki öğretmenlik deneyimimizde nasıl davranmamız gerektiğinin farkında olmamıza yardımcı olacaktır. Arkadaşlarımdan dönütlerini dikkate alacağım.”

ÖA32K. “Genelde olumlu eleştiriler aldım. Bu beni daha çok teşvik etti. Hazırladığım slayt çok beğenildi. Gerçekten kendimi bu mesleğe artık daha hevesli hissediyorum.”

ÖA65E. “... Olumlu ve olumsuz geri dönüşler kendimi gerçekleştirmek için belirli adımları attığımı ve atmam gerektiğini bana gösterdi.”

Öğretmen adayları eleştiri içeren geri bildirimler temasında; yanlış ve eksiklerini görmelerini sağlaması, yapılan eleştirileri dikkate alacakları, objektif yorumlar yapılması, heyecan, sınıf yönetimi ve ders anlatımı konusunda eksikleri olduklarının söylenmesi ve yapılan eleştirilerin kırıcı olmadığını vurgulamışlardır. Bu konuda öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA15K. “...yerli eleştiriler yaptılar. Eleştirdikleri şeylerin ben de farkına vardım ve onları haklı buldum. Bir dahakine daha dikkatli olacağım ve yaptığım hataları yapmayacağım.”

ÖA42K. “Arkadaşlarım kırmadan, yapıcı eleştirilerde bulundular. Anlatma tarzım ve konuşmamla ilişkili düzeltebileceğim desteklerde bulundular....”

ÖA82K. “Materyalimi daha geniş bir alanda tüm öğrencilerin katılımıyla yapmam gerekiyormuş. Uzaktan görememe sorunu oluştuğunu söylediler. Haklılardı. Kavram hatalarım oldu, bunları dikkate alacağım. Konu alanı bilgimi arttırmam gerektiğini fark ettim. ... Dinleyenlerin sıkılmaması ve dikkatlerinin dağılmaması için uygulamalarımda seviyeye ve konuya uygun görsellerle slayt hazırlamaya dikkat edeceğim.”

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersi Uygulaması Sonrasında Öğretim Üyesi Geri Bildirimleri Hakkındaki Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamaları sonrasında öğretim üyesinden aldıkları geri bildirimler hakkındaki görüşleri Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulaması sonrasında öğretim üyesi geri bildirimlerine ilişkin görüşleri

Temalar	Alt Temalar	f
Beğeni içeren geri bildirimler	Etkinliği beğenmesi	45
	Etkinlik beğenildiği için mutlu olmak/özgüven artması	30
	Olumlu/cesaret verici ve teşvik edici yorumlar yapması	32
	Sınıf yönetimini beğenmesi	13
Açıklayıcı geri bildirimler	Hatalarını kırıncı olmadan söylemesi	22
	Geri bildirimlerin net ve açıklayıcı olması	35
	Geri bildirimlerin objektif olması	9
Tavsiye niteliğinde geri bildirimler	Tavsiyelerini dikkate alarak eksiklerimi gidermek	50
	Eksiklerimi söylemesi	48
	Heyecanımın olumsuz etkilediğini söylemesi	17
	Materyalimi zayıf ve renksiz olduğunu söylemesi	6
	Sınıfta daha aktif olmam gerektiğini söylemesi	6

Tablo 7'de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının ÖTMT dersi uygulamaları sonrasında öğretim üyesinin geri bildirimleri hakkındaki görüşleri; beğeni içeren geri bildirimler, açıklayıcı geri bildirimler ve tavsiye niteliğinde geri bildirimler temaları altında analiz edilmiştir.

Öğretmen adayları beğeni içeren geri bildirimler temasında; etkinliğinin beğenilmesi, etkinliği beğenildiği için mutlu olmak/özgüveninin artması, olumlu/cesaret verici yorumlar yapılması ve sınıf yönetiminin beğenilmesini vurgulamışlardır. Bu konuda bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA2K. *"Sunumun sınıf seviyesinde, renkli ve güzel olduğunu söyledi..."*

ÖA8E. *"Gayet olumlu ve teşvik ediciydi. Öğretim üyemiz bizlere tüm süreç boyunca destek oldu..."*

ÖA32K. *"Yaptığım etkinliğe akademik gözle yorum yapılması ve bu yorumun olumlu oluşu kaygılarımı azalttı. Başarılı olduğumu hissettim."*

ÖA46K. *"Çok güzel geri bildirimler aldım ve çok mutlu oldum..."*

Öğretmen adayları açıklayıcı geri bildirimler temasında; öğretim üyesi geri bildirimlerinin net ve açıklayıcı olması, hatalarının kırıncı olmadan söylenmesi ve geri bildirimlerin objektif olmasını vurgulamışlardır. Bu konuda bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA2K. *"... Öğretim üyesi bu durum karşısında neler yapabileceğimizi açıkladı. Öğretim üyesinin geri bildirimlerinde net, açıklayıcı, kırıncı olmayan tavrı eminim ki yeni sunumları daha rahat yapabilmemi sağlayacaktır."*

ÖA8E. *"... Öğretim üyemiz değerlendirme konusunda biz öğrencilerden daha objektifti. Hem bana hem de diğer arkadaşlarıma yaptığı olumlu ve olumsuz yorumları değerlendireceğim."*

ÖA31K. *"İlerisi için çok fikir sahibi oldum. Sırada oturup dinlemek ile yaptığım uygulamanın değerlendirilmesi arasında oldukça fark vardır. Bana deneyim açısından çok şey kattığına inanıyorum."*

ÖA46K. *"... Öğretim üyesi güzel anlattığını, dönütlerimi, öğrencilere karşı empati yaptığını söyledi. Kendimi çok mutlu hissettim. Güzel şeyler duyduğuma mutlu oldum, kendime güvenim arttı. Yaptığım hataları, eksiklerimi bir sonraki sunumumda tekrarlamayacağım."*

Öğretmen adayları tavsiye niteliğinde geri bildirimler temasında; öğretim üyesi tavsiyelerini dikkate alarak eksiklerini gidermek, eksiklerinin söylenmesi, heyecanın olumsuz etkisinin söylenmesi, materyalin zayıf/renksiz bulunması ve sınıfta daha aktif olunması gerektiğinin söylenmesini vurgulamışlardır. Tavsiye niteliğinde geri bildirimler hakkında bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

ÖA6E. *"Eksiklerimi söyledi ve haklı olduğu konulardı. Kelime hazinemi arttırmam gerektiğini belirtti. Söylediklerini dikkate alacağım, bir sonraki sunumumda aynı hataları yapmayacağım."*

ÖA15K. "Doğru eleştiriler aldım. Eleştirdiği şeylerin, hatalarımın ben de farkına vardım. Bir dahaki sunumumun daha verimli olacağına inanıyorum. Uyarılar hatalarımı ve doğrularımı çok daha iyi anlamamı sağladı."

ÖA61K. "Öğretim üyesi heyecanlı olduğumu söyledi, heyecanımı yenmem konusunda önerilerde bulundu. Mesleki hayatım açısından izlediğim tüm uygulamalar ve dinlediğim yorumlar çok faydalı oldu. Sonraki sunumlarımda öğrendiklerimi dikkate alacağım."

ÖA74K. "Öğrencilerle göz teması kurmaya daha fazla önem vermem gerektiğini ve heyecanımı yatıştırmam gerektiğini kırıncı olmadan söyledi... Söylediklerini dikkate alacağım."

ÖA80E. "Öğretim üyesi benim neler yapmam gerektiğini ve daha aktif olmak zorunda olduğumu söyledi. Ben de bu derste izlediğim uygulamalar ve dinlediğim yorumlardan hareketle ileride daha güzel anlatacağımı düşünüyorum."

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi uygulamalarında yaşamış oldukları öğretmenlik deneyimleri ve geri bildirimler hakkında görüşlerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırma kapsamında çalışma grubunu oluşturan öğretmen adaylarının öğretmenlik deneyimi, akran ve öğretim üyesi geri bildirimleri hakkında görüşleri değerlendirilmiştir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının görüşleri incelenmiş, ÖTMT dersi uygulamaları ve geri bildirimlerin mesleki açıdan kazanımları ile bireysel ve sosyal gelişimlerine katkısı olduğu, materyal hazırlama ve kullanma yeterliliği kazandırdığı, eğlenirken öğrendikleri, motive edici ve öğretici geri bildirimler aldıkları, dolayısıyla sınıf mevcudu kadar fikir sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adayları ÖTMT dersini öğretmen yetiştirme programında gerekli ve önemli gördüklerini farklı şekillerde vurgulamışlardır.

Öğretmen adayları ÖTMT dersi uygulamasında yaşamış oldukları öğretmenlik deneyimini; ders uygulamalarının niteliği, öğrenme-öğretme sürecine katkısı, öğretmenlik mesleğine katkısı ve kişisel gelişimlerine katkısı boyutlarında değerlendirmişlerdir. Öğretmen adayları ders kapsamında yapmış oldukları uygulamalar sonrasında ilk öğretmenlik deneyimi yaşadıkları, ders uygulamalarını faydalı buldukları, eksiklerini gördükleri, dersi ilgi çekici hale getirmeyi ve heyecanlarını bastırmayı öğrendikleri, iletişim becerilerini geliştirdikleri, uygulamaları oyun gibi görüp eğlenirken öğrendikleri, materyallerin etkili kullanımı konusunda bilgi sahibi oldukları, sınıf arkadaşlarıyla iletişimlerinin arttığı ve özgüven kazandıkları vurgusunda bulunmuşlardır. Saka ve Saka (2005) öğretmen adaylarının ÖTMT dersi sonrasında mesleki becerilerinin olumlu yönde geliştiğini, Güneş ve Aydoğdu İskenderoğlu (2014) öğretmen adaylarının ÖTMT dersinde öğretmenlik duygusu kazandıkları ve öğretmenlik deneyimini yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Çalışoğlu (2015) sınıf öğretmeni adayları ile gerçekleştirdiği araştırma sonucunda ÖTMT dersi ile mesleki bilgi kazanımı, güven duygusu kazanımı, öğrenci seviyesine inebilme becerisi edinme ve el becerilerinin geliştiğini tespit etmiştir. Geçer (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada yer alan; ÖTMT dersinin öğretmen adaylarına; bilişsel alanda materyal hazırlama ve sunma, duyuşsal alanda özgüven gelişimi, sosyal alanda iletişim becerisi ve sosyalleşme gelişimini desteklediği sonuçları araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bozpolat ve Arslan'a göre (2018) ÖTMT dersi; öğretmen adaylarının bilimsel becerileri etkin olarak kullanabilmelerine, öğrendiklerini daha iyi aktarabilmelerine, nitelikli materyaller hazırlayabilmelerine katkı sağlamaktadır. Varank ve Akgül (2013) ÖTMT dersinin özgüvenlerinin gelişimini desteklediği sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adayları yapmış oldukları uygulamaları eğlenceli bulduklarını, eğlenirken öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Materyal kullanımının dersleri eğlenceli ve etkili hale getirdiğine ilişkin sonuçlar Kurtdede Fidan (2008), Kaya ve Samancı (2010), Bozlar Balcı, Serindağ ve Balcı (2017) ve Yazlık (2018) tarafından yapılan çalışma bulgularında da yer almaktadır. ÖTMT dersi uygulamalarının ilk mikro öğretim deneyimi olmasından hareketle; öğretmen adayları bu uygulamalar sonrasında deneyim kazandıkları, eksikliklerini gördükleri, diğer uygulamalardan da fikir sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Çakır'a göre (2010) öğretmen adaylarının tasarladıkları materyalleri öğrenme-öğretme süreci içerisinde etkinlikler yoluyla kullanmaları gereklidir. Tasarladıkları materyalleri mikro öğretim yoluyla kullanmaları öğretmenlik becerilerini geliştirmelerine katkı sunmaktadır. Çakır'ın (2010) çalışma grubunu oluşturan öğretmen adayları geçirdikleri öğretmenlik yaşantılarının kendilerine güven

kazandırdığı, yaratıcılıklarını geliştirdiği, işbirliği duygusunu desteklediği, akran öğretimi sağladığı, mesleğin değerini ve önemini fark ettirdiğini belirtmişlerdir. Wallace (1979) da öğretmen yetiştirme sürecinde kullanılan mikro öğretim tekniğinin yararlarını vurgulamaktadır. Bazı öğretmen adayları ise ÖTMT dersi uygulamalarında heyecanlanmış olmaları nedeniyle istedikleri şekilde uygulama yapamamış olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adayları; öğrenci seviyesine uygun materyal tasarlayamadıkları, zamanı iyi kullanamadıkları, uygulama boyutunda sorun yaşadıkları, sınıf yönetiminde başarısız oldukları, sınıf katılımını sağlayamadıkları problemlerini vurgulamışlardır. Semerci (2006) öğretmenlerin materyal hazırlama konusunda yetersiz olması ve sınıfların kalabalık olmasını materyal kullanımını olumsuz etkileyen sorunlar arasında göstermiştir. Çekirdekçi ve Toptaş'ın (2011) yaptığı araştırmada; sınıfların fiziki şartlarının yetersizliği ve kalabalık olması, sınıf kontrolünün sağlanamaması ve materyal uygulamanın çok zaman almasının materyal kullanımı sürecinde sorun oluşturduğu tespit edilmiştir. Benzer bulgular Varank ve Akgül (2013) tarafından öğretmenlerle yürütülen çalışmada da yer almaktadır.

Öğretmen adayları ÖTMT dersi uygulaması sonrasında arkadaşlarından aldıkları geri bildirimleri olumlu ve olumsuz geri bildirimler boyutunda değerlendirmişlerdir. Olumlu geri bildirimler sonrasında; mutlu olduklarını, geri bildirimlerin hem motive edici hem de yönlendirici olduğunu, sınıfta bilgi alışverişi yapılabildiğini, objektif yorumlar yapıldığını ve mesleklerini daha çok sevmelerini sağladığını vurgulamışlardır. Olumsuz geri bildirimler hakkında ise; eksiklerini görmeyi sağlaması, yapılan eleştirileri dikkate alacak olmak, kırıcı olmadan eleştirilmesi konusunda görüş belirtmişlerdir. Çepni'ye göre (2011); öğrenmeyi kolaylaştıran ve etkin kılan geri bildirim, öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri için onlara öğrenme sürecinde bilinçli ve planlı destek sağlamaktadır. Demiraslan Çevik (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışma sonucunda geri bildirim alan ve geri bildirimde bulunan öğrencilerin süreçle ilgili genel olarak olumlu görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu süreci faydalı, etkili ve verimli olarak nitelendiren öğrenciler, yanlışlarını, eksiklerini fark etme ve düzeltme fırsatı yakaladıklarını, farklı bakış açıları kazandıklarını ifade etmişlerdir. Çakır (2010) yapmış olduğu araştırmada akran geri bildirimlerinin derse katılımı artırma ve eksik ve yanlışların düzeltilmesinde olumlu katkısının olduğu sonucuna ulaşmıştır. Burnett ve Mandel (2010) araştırmalarında sınıfta çoğunlukla genel övgülerin kullanıldığını ancak yetenek ya da çabayla ilgili geri bildirimlerin öğrencilere daha fazla katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmen adayları ÖTMT dersi uygulaması sonrasında öğretim üyesinden aldıkları geri bildirimleri olumlu ve olumsuz geri bildirimler boyutunda değerlendirmişlerdir. Olumlu geri bildirimlerle ilgili olarak; etkinliğinin beğenilmesi, mutlu oldukları, özgüven artışı, cesaret verici ve teşvik edici yorumlar yapılması, hataların kırıcı olmadan söylenmesi ve geri bildirimlerin objektif olmasını ifade etmişlerdir. Kişilerin odaklanması gereken yerlerin vurgulanması ve öğrendiklerini sonra da kullanabilmeleri için yapıcı geri bildirimlerin verilmesi önemlidir (White, 2007). Olumsuz geri bildirimlerle ilgili olarak ise; eksiklerini görmek ve gidermeye çalışmak, heyecan kaynaklı olumsuz etkilenmek, materyal ve sınıf yönetimi konusunda eleştiri aldıklarını belirtmişlerdir. Çakır (2010) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adayları ÖTMT dersi uygulamalarındaki uzman geri bildirimleriyle ilgili olarak; eleştirilerin gerekçelendirilmesini, eleştirilerde bilimsel ölçütlerin yer almasını önemsediklerini ve geri bildirimlerle eksikliklerini görüp düzeltme fırsatı yakaladıklarını ifade etmişlerdir. Geri bildirimlerin net hedeflerle ve görevlerin yönlendirilmesiyle ilgili olduğu durumlarda daha etkili olduğu belirtilmektedir (Fluckiger, Tixier, Pasco ve Danielson, 2010; Hattie ve Timperley, 2007). Weaver (2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğrenciler geri bildirim değerli olduğunu ifade etseler de öğretmenler tarafından verilen geri bildirimlerin genel ve belirsiz olması, az rehberlik etmesi, negatif davranışlara odaklanması durumunda öğrenmelerine katkısının olmadığını belirtmişlerdir. Koray, Kaya ve Pekbay (2016) dönüt ve düzeltme sürecine yönelik çalışmalarında; öğretmen adaylarının eksikliklerini gördükleri, uygulamaların etkili ve verimli hale geldiği, motivasyonlarının arttığı, yaratıcılıklarının geliştiğini ve meslek hayatlarında dönüt düzeltme sürecine önem verecekleri sonucuna ulaşmışlardır. Başka bir araştırma; öğrencilerin, öğretmenlerinin yorumlarını okuduklarını, değer verdiklerini ve konuyu derinlemesine anlayabilmek için geri bildirimleri öğrenmeye çalıştıklarını göstermektedir (Higgins, Hartley ve Skelton, 2002). Öntaş ve Kaya'ya göre (2019) eğitim sürecinde verilen geri bildirimler öğrencileri akademik anlamda ve meslek hayatına hazırlama sürecinde önemli katkı sağlamaktadır. Akcan ve Tatar'a göre (2010) geri bildirimler; öğretmen adaylarının mesleki gelişimleri için öğrenme bağamlarını zenginleştirmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda şu öneriler getirilmiştir:

- Eğitim Fakültelerinde hali hazırda verilmekte olan materyal tasarımına yönelik alan eğitimi seçmeli dersleri teorik ders saatine ek olarak uygulama saatleri de eklenerek yeniden düzenlenmelidir.
- Öğretmen adaylarının uygulamadaki eksikliklerini giderebilmek ve heyecanlarını azaltmak üzere ÖTMT derslerinde daha çok uygulama yapmaları sağlanmalıdır.
- Öğretmen adaylarının materyal planlama, geliştirme, uygulama ve değerlendirme konusunda daha donanımlı yetişmeleri sağlanabilir.
- Bu araştırma; ÖTMT dersi uygulamaları kapsamında öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları materyalleri sınıf arkadaşlarına sunumları sonrasında gerçekleştirilmiştir. Uygulama okullarında ders anlatırken materyal kullanan öğretmen adaylarının yaşamış oldukları öğretmenlik deneyimlerini ortaya çıkartacak tarzda araştırmalar tasarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akcan, S., ve Tatar, S. (2010). An investigation of the nature of feedback given to pre-service English teachers during their practice teaching experience. *Teacher Development*, 14(2), 153- 172. DOI: 10.1080/13664530.2010.494495
- Aktepe, V., Uzunöz, A. ve Gündüz, M. (2018). Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı (ÖTMT) dersinin, öğretmen adaylarının mesleki kazanımlarına etkisine ilişkin farklı değişkenlere göre farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 31-43.
- Alım, M. (2007). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme (ÖTMG) dersinin önemi ve öğretim sürecine ilişkin öneriler. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 17, 243-262.
- Alım, M. (2015). Coğrafya öğretmeni adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı/geliştirme dersinde elde ettikleri kazanımlar. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 20(33), 1-10.
- Allwright, R. L. (1981). What do we want teaching materials for? *ELT Journal*, 36(1), 5-18. DOI:https://doi.org/10.1093/elt/36.1.5.
- Baş, F. (2020). Öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik görüşleri: Bir içerik analizi. 3. *Uluslararası Uzaktan Öğrenme ve Yenilikçi Eğitim Teknolojileri Konferansı Bildiri Kitabı*, 10-11 Aralık 2020 Ankara, 258-269.
- Baykara Pehlivan, K. (2010). Öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik görüşleri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 35(372), 6-14.
- Bogdan, R.C., ve Biklen, S.K. (2007). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods*. 5th Edition, Allyn & Bacon.
- Borich, G. D. (2014). *Etkili öğretim yöntemleri*. Bahattin Acat (Çev.) Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Bozlar Balcı, İ., Serindağ, E. ve Balcı, U. (2017). Yapılandırmacı öğrenme kuramına göre Almanca derslerinde materyal hazırlanması. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(1/1), 123-135.
- Bozpolat, E. ve Arslan, A. (2018). Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersine İlişkin Görüşleri, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 60-84, DOI: 10.19160/ijer.463977
- Burnett, C. P., & Mandel, V. (2010). Praise and feedback in the primary classroom: Teachers' and students' perspectives. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 10, 145-154.

- Cabı, E. ve Ergün, E. (2016). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına yönelik kaygılarına etkisi. *Başkent University Journal of Education*, 3(1), 37-43.
- Çakır, Ö. (2010). Materyal Geliştirmede mikro-öğretim: Öğretmen adaylarının yöntem ve geri bildirimler üzerine görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 55-73.
- Çalışoğlu, M. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine ilişkin görüşleri. *Current Research in Education*, 1(1), 23-32.
- Çekirdekçi, S. ve Toptaş, V. (2011). Sınıf öğretmenlerinin matematik (4. ve 5.sınıf) dersinde öğretim materyalleri kullanımını engelleyen unsurlarla ilgili görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 137-149.
- Çelikkaya, T. (2017). Formasyon dersi alan tarih öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı dersine ilişkin görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25, 20-52.
- Çepni, S. (2011). Performansların değerlendirilmesi. Emin Karip (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme içinde* (193-239). Ankara: Pegem Akademi.
- Çoban, A. ve İleri, T. (2013). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojileri ve materyalleri kullanma düzeyleri ve kullanamama sebepleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 194-213.
- Çubukçu, Z., Tosuntaş, Ş. B., İnci, T. ve Kırçaburun, K. (2017). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin teknoloji entegrasyonuna katkısı açısından değerlendirilmesi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 5(2), 29-41.
- Demiraslan-Çevik, Y. (2014). Dönüt alan mı memnun veren mi? Çevrimiçi akran dönütü ile ilgili öğrenci görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 3(1), 10-23.
- Duruhan, K. ve Şan, İ. (2013). Öğretmen adaylarının ÖTMG dersinde proje hazırlama sürecine ilişkin görüşlerinin incelenmesi (İnönü Üniversitesi örneği). *International Journal of Social Science(JASS)*. 6(7), 379-399. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1843>.
- Fluckiger, J., Tixier, Y.T., Pasco, R., & Danielson, K. (2010). Formative feedback: Involving students as partners in assessment to enhance learning. *College Teaching*, 58(4), 136-140.
- Geçer, A. K. (2010). Teknik öğretmen adaylarının öğretim teknolojisi ve materyal geliştirme dersine yönelik deneyimleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 1-25.
- Gündüz, Ş., ve Odabaşı, F. (2004). Bilgi çağında öğretmen adaylarının eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin önemi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1), 43-48
- Güneş, G. ve Aydoğdu İskendeoğlu, T. (2014). İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik yaklaşımları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 469-488.
- Güven, S. (2006). Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme dersinin kazandırdığı yeterlikler yönünden değerlendirilmesi (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 165-179.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81-112.
- Higgins, R., Hartley, P. & Skelton, A. (2002). The Conscientious Consumer: reconsidering the role of assessment feedback in student learning, *Studies in Higher Education* 27(1), 53-64.

- Karataş, S., ve Yapıcı, M. (2006). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersinin İşlenişi ve Uygulama Örnekleri, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 311-326.
- Kaya, R. ve Samancı, O. (2010). Öğretmen adaylarının alternatif öğretim materyalleri ile ilgili görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 188, 83-98.
- Kinay, İ., Şimşek, Ö., Bağçeci, B. ve Çetin, B. (2015). Öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (ÖTMT) dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 119-135.
- Kurtdede Fidan, N. (2008). İlköğretimde araç gereç kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 1(1), 48-61.
- Kolburan Geçer, A. (2010). Teknik öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojisi ve Materyal Geliştirme dersine yönelik deneyimleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2) , 1-25.
- Koray, Ö., Kaya, B., ve Pekbay, C. (2016). Öğretmen adaylarının ders materyali hazırlamada dönüt-düzeltilme süreciyle ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(4), 844-862.
- Köseoğlu, P. ve Soran, H. (2006). Biyoloji öğretmenlerinin araç-gereç kullanımına yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 159-165.
- Kuloğlu, A. (2019). Öğretmen adaylarına göre Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım dersi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 6(1), 33-44 . DOI: 10.33907/turkjes.494405
- Maxwell, J. A. (2018). *Nitel araştırma tasarımı etkileşimli yaklaşım* (Çev. Ed. Çevikbaş, M.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- MEB (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu, "1739 Sayılı Kanun", *Resmî Gazete*, 24 Haziran, 1973.
- MEB (2017). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLYKLERI.pdf
- Öntaş, T. ve Kaya, B. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim materyali tasarlama sürecinde geri bildirim verilmesine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(224), 59-73.
- Örge Yaşar, F. (2017). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı öğrencilerinin Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik görüşleri: Nitel bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(58), 165-182.
- Öztürk, T. ve Zayimoğlu Öztürk, F. (2015). Tarih öğretmen adaylarının "Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı" dersine yönelik uygulamaları ile görüşlerinin incelenmesi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 2 (3) , 63-78.
- Patton, M., Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sağlam, H. İ. (2010). Sosyal bilgiler dersinde öğretim materyalleri ölçeği çalışması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 89-99.
- Saka, A. Z. ve Saka, A. (2005). Öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinde mesleki becerilerini geliştirme düzeyi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 81-89.
- Sarıtaş, D. ve Kızılkapan, O. (2020). Fen bilimleri öğretmen adaylarının kendi tasarladıkları öğretim materyallerine ilişkin görüş ve değerlendirmeleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 1-18.

- Selçuk, G. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı dersine ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(26), 526-543.
- Semerci, A. (2006). *İlköğretim birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin, etkili materyal kullanma yeterlilikleri üzerine öğretmen ve yönetici görüşleri (Antalya örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Sönmez, E., Dilber, R., Alver, B., Aksakallı, A. ve Karaman, İ. (2006). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersinin öğrenci açısından önemine yönelik bir araştırma. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 113-119.
- Sönmez, Ö. F., Çavuş, H. ve Merey, Z. (2009). Coğrafya öğretmenlerinin öğretim teknolojileri ve materyal kullanma düzeyleri. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 213-228.
- Turan, İ ve Çorapçı, S. (2017). Sosyal bilgiler öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin etkililiğinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 12(18), 671-686.
- Wallace, M. (1979). *Microteaching: Skills and Strategies*. Holden, S. (haz.) *Teacher Training*. London: Modern English Publication içinde, (56-59).
- Weaver, M. R. (2006). Do students value feedback? Studentperceptions of tutors' written responses *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 31(3), 379-394.
- Uygun, K., ve Kılıçkara, S. (2019). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojileri ve materyal kullanımına ilişkin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 90-108.
- Uzungöz, A., Aktepe, V., ve Gündüz, M. (2017). Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersinin, mesleki açıdan kazandırdıklarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri: Nitel bir çalışma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 317-339.
- Ürün Karahan, B. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik tutumlarının incelenmesi (Kafkas Üniversitesi örneği). *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 4 (2) , 26-35.
- Vatansever Bayraktar, H. ve İşleyen, M. (2018). Öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(79), 208-230.
- Varank, İ. ve Akgül, A. (2013). Öğretmenlerin uygulamaya dayalı öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı özyeterlik algılarının öğrencilerin Seviye Belirleme Sınavı (SBS) başarısı ile ilişkisi. *Journal of Social Sciences [JSS]*, 12(2), 253-265.
- White, S. (2007). Investigating effective feedback practices for pre-service teacher education students on practicum. *Teaching Education*, 18(4), 299-311. doi:10.1080/10476210701687591
- Yazar, T. (2015). Öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersi hakkındaki görüşleri. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 5(9), 23-34.
- Yazlık, D. Ö. (2018). Öğretmenlerin matematik öğretiminde somut öğretim materyali kullanımına yönelik görüşleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(15), 775-805.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- YÖK (1998). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.

- YÖK (2007). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.
- YÖK (2011). *Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) Temel Alan Yeterlilikleri: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.
- YÖK (2018). *Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları (Basın Bülteni)*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.

EXTENDED SUMMARY

It is seen that the teacher training programs of universities in Turkey include courses aimed at gaining the skills of developing and using materials (YÖK, 1998; YÖK, 2007; YÖK, 2018). When the contents of the related courses in teacher training programs are examined; although it is seen that it has been enriched in the historical process, it is seen that it is aimed to develop the knowledge and skills of teacher candidates in terms of designing, selecting, using and evaluating field-specific materials (Saritaş & Kızılkapan, 2020). Pre-service teachers gain the ability to present their knowledge in a more effective, attractive and productive way after taking the Instructional Technologies and Material Design (ITMD) course (Gündüz & Odabaşı, 2004). In this context, it can be said that the ITMD course contributes professionally to teacher candidates with its theoretical and applied content. In this study, it is aimed to examine the opinions and experiences of social studies teacher candidates regarding the practices and feedbacks of the Instructional Technologies and Material Design course.

The case study design was used in this research, which was designed in accordance with the qualitative research method. In the study, the case study was carried out with a holistic single case design, since Instructional Technologies and Material Design course was handled as a single analysis unit. The study group of the research consists of 83 teacher candidates who are studying in the 3rd year of the Social Studies Teaching program of the Faculty of Education of a state university in the spring term of the 2018-2019 academic year and taking the ITMD course. Criterion sampling, one of the purposive sampling methods, was used in the selection of the study group. The criteria for determining the pre-service teachers who constitute the study group in this research; pre-service teachers have taken the Instructional Technologies and Material Design (ITMD) course and voluntarily participated in this research. In the study, the written opinion form developed by the researcher was used as a data collection tool. Pre-service teachers were asked about their views on their teaching experience in the ITMD course, and the feedback they received from their friends and lecturers after their application, and they were asked to explain in detail without time limit. The research was completed in accordance with the rules of publication ethics. In the ITMD course, the content was given theoretically for 7 weeks, and in the next 7 weeks, the pre-service teachers prepared materials related to the acquisitions they chose from the social studies curriculum at the 5th, 6th and 7th grade levels and presented them in the classroom. The presentations they made using the materials they prepared were concluded with in-class discussions. The data collection process was completed between March 2019 and April 2019, following the start of the ITMD course applications. The data obtained within the scope of the research were analyzed by content analysis. The data obtained as a result of the analyzes were tabulated and presented with frequencies and supported by direct quotations.

Within the scope of this research, which aims to examine the opinions of social studies teacher candidates about their teaching experiences and feedback in Instructional Technologies and Material Design course practices, the views of the teacher candidates who constitute the study group about their teaching experience, peer and faculty feedback were evaluated. In this context, the opinions of the pre-service teachers were examined, and it was concluded that the ITMD course practices and feedback contributed to their professional achievements and personal and social development, they gained competence in preparing and using materials, they learned while having fun, they received motivating and instructive feedback, and therefore they had as many ideas as the class size and has been reached. Pre-service teachers emphasized in different ways that they consider the ITMD course necessary and important in the teacher training program. The pre-service teachers had their first

teaching experience after the practices they had done within the scope of the course, they found the course practices useful, they saw their shortcomings, they learned how to make the course interesting and suppress their excitement, they developed their communication skills, they saw the practices as a game and learned while having fun, they had knowledge about the effective use of materials, They emphasized that their communication with their classmates increased and they gained self-confidence. Some pre-service teachers stated that they could not practice as they wanted because they were excited about the ITMD course applications. Teacher candidates; They emphasized the problems that they could not design materials suitable for the level of the student, use the time well, have problems in practice, fail in classroom management, and not ensure classroom participation.

Pre-service teachers evaluated the feedback they received from their friends after the ITMD course application in the dimensions of positive and negative feedback. After positive feedback; they emphasized that they are happy, that the feedback is both motivating and guiding, that information can be exchanged in the classroom, objective comments are made, and that they love their profession more. As for negative feedbacks; they expressed their opinions about providing to see the deficiencies, taking into account the criticisms made, and criticism without being offensive.

Pre-service teachers evaluated the feedback they received from the lecturer after the ITMD course application in the dimensions of positive and negative feedback. Regarding positive feedback; activity, they are happy, self-confidence increases, encouraging and encouraging comments are made, mistakes are told without being offensive, and the feedback is objective. Regarding negative feedback; they stated that they received criticism about seeing and trying to make up for their deficiencies, being negatively affected by excitement, and material and classroom management.